

VERWACHTINGEN VAN DE LEDEN VAN DE WEST-VLAAMSE REUMALIGA

INLEIDING

In september 2004 contacteerde Lut Anseeuw, voorzitter van de West-Vlaamse Reumaliga, het Trefpunt Zelfhulp. Of wij hen niet konden helpen bij het oplossen van volgende vragen: wat zijn de verwachtingen van de leden van de West-Vlaamse Reumaliga? Waarom komen ze zo weinig naar onze activiteiten? Wat vinden ze van het Reumagazetje? Welke activiteiten moeten we organiseren? Wat vinden ze belangrijk?

De sociologe van het huis, Lieve Passchyn, kon hen inderdaad helpen, en maakte een vragenlijst op die in oktober door de vereniging werd verstuurd naar alle 278 leden van de West-Vlaamse Reumaliga. In totaal werden er 143 vragenlijsten ingevuld teruggestuurd, dat betekent een totale respons van 51,4%, wat een goed resultaat is !

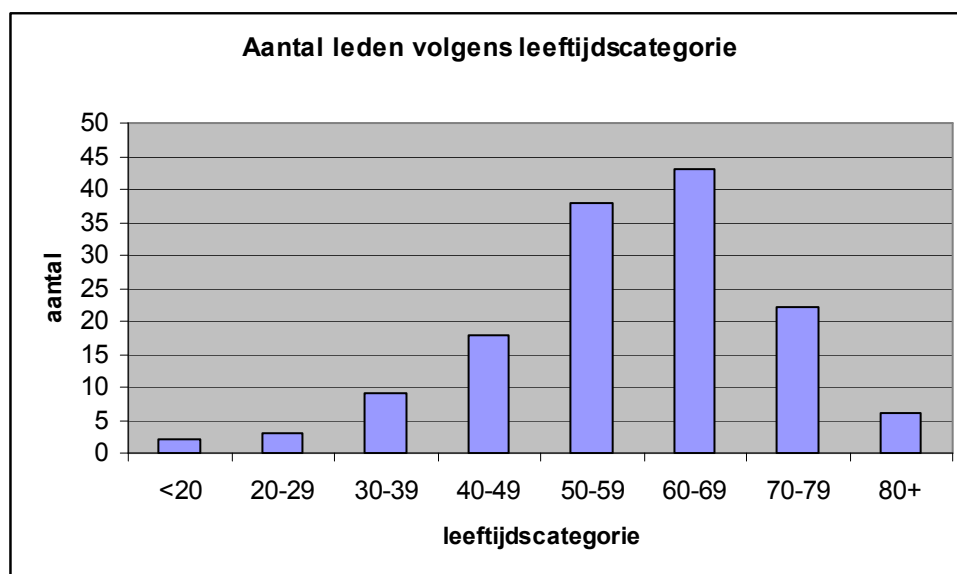
Met dit onderzoek willen we de verwachtingen van de leden leren kennen. De bedoeling is ook de werking eventueel aan te passen en ze meer af te stemmen op de noden en behoeften van de leden. Tijdens het vormingsweekend van 5-6 februari 2005, wanneer 8 bestuursleden van de West-Vlaamse Reumaliga samenkomen, is het de bedoeling dat Annemie Vandermeulen de resultaten overloopt en samen met de bestuursleden op zoek gaat naar wat we uit dit kleinschalig onderzoek kunnen leren.

RESULTATEN

In totaal beantwoordden 143 mensen de vragenlijst; 113 vrouwen (79%) en 29 mannen (20%). (1 persoon had het geslacht niet ingevuld)

De gemiddelde leeftijd van de respondenten = 58 jaar. De jongste respondent is 12 jaar, de oudste 88 jaar. De mediaan is 60, dit wil zeggen dat de helft van de respondenten ouder dan 60 jaar oud is, en de andere helft jonger dan 60 is.

Deze grafiek toont visueel hoe de verschillende leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn bij de West-Vlaamse Reumaliga. Er is een duidelijk overwicht van de 50 tot 70-jarigen.

We vroegen ook naar de 'hoedanigheid' van de leden : is men zelf reumapatiënt of is men familielid,...? 90% van diegenen die de vragenlijst terugstuurden is zelf reumapatiënt. 5% is familielid van een reumapatiënt: dit kan de partner zijn, maar ook het kind of het kleinkind.

	aantal	%
reumapatiënt	126	90%
familielid	7	5%
dokter, specialist	3	2%
bestuurslid	1	1%
andere	3	2%
	140 (niet ingevuld: 3)	

Gemiddeld zijn de respondenten al 6,2 jaar lid (of sinds 1997). De helft is meer dan 5 jaar lid, de andere helft minder dan 5 jaar.

Het langste lidmaatschap is sinds 1975, het kortste 0 jaar (van 2004 dus). Bij deze vraag naar hoe lang men reeds lid is van de West-Vlaamse Reumaliga, maakten veel respondenten duidelijk dat ze het niet meer goed wisten (veel vraagtekens), 21 respondenten vulden de vraag niet in.

HET EERSTE CONTACT

Hoe zijn de leden voor het eerst in contact gekomen met de West-Vlaamse Reumaliga?

<i>Hoe voor het eerst in contact gekomen met vereniging ?</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>
via folder	29	21%
via tijdschrift, krant, radio, tv	24	17%
via familielid, vrienden, kennissen	22	16%
via dokter, specialist, kinesist, verpleegster	39	28%
andere	26	19%
Totaal (frequency missing=3)	140	100

Sommige mensen duiden hier nog een tweede reden aan : (te verwaarlozen, maar 10 mensen, en dan nog vooral dokter,...)

<i>Hoe voor het eerst in contact gekomen met vereniging ?</i>	<i>aantal</i>	<i>%</i>
via folder	1	21%
via tijdschrift, krant, radio, tv	1	17%
via familielid, vrienden, kennissen	-	16%
via dokter, specialist, kinesist, verpleegster	7	28%
andere	1	19%
Totaal	10	100

We gaan even in op de 26 personen die 'andere' hebben aangeduid. Zij konden nl. nog meer specificeren. Het merendeel van hen (6 personen) kwamen voor de eerste keer in contact met de vereniging via een vorming of een voordracht die ze bijwoonden. Nog anderen vermelden het internet, via een beurs of salon, het VRL, de gouden gids, en het patient partner program.

WAAROM LID GEWORDEN?

Waarom zijn de mensen lid geworden van de West-Vlaamse Reumaliga? De respondenten konden meerdere antwoorden geven.

Waarom lid geworden?	aantal	% (op 143)
omdat ik in contact wilde komen met andere reumapatiënten	47	33
omdat ik wilde deelnemen aan hun activiteiten	28	20
omdat ik het Reumagazetje wens te ontvangen	76	53
omdat ik op de hoogte wens te blijven van de laatste ontwikkelingen m.b.t. reuma	126	88
andere reden	18	13

Dit is toch een zéér opvallend resultaat! 88% is lid geworden omdat ze op de hoogte wensen te blijven van de laatste ontwikkelingen m.b.t. reuma. Deze reden schiet er echt bovenuit. De helft werd lid om het Reumagazetje te ontvangen.

In contact willen komen met lotgenoten is voor 1/3 van de leden een reden geweest om zich aan te sluiten bij de West-Vlaamse Reumaliga.

‘Omdat men wil deelnemen aan activiteiten’ wordt maar door 20% ondertekend, weliswaar nog altijd 1/5 van het totale ledenbestand, maar toch een pak minder dan diegene die op de hoogte willen blijven van de laatste ontwikkelingen en diegene die het gazetje wensen te ontvangen. De andere redenen, die door 18 personen werden vermeld gaan van ‘uit steun en sympathie voor de vereniging en de reumapatiënten’ over ‘om herkende verhalen te kunnen lezen’ tot ‘op zoek naar informatie’ en ‘om professionele redenen’.

DEELNAME AAN VOORBIJE ACTIVITEITEN

De derde vraag van de vragenlijst handelde over de activiteiten die de West-Vlaamse Reumaliga het afgelopen jaar heeft georganiseerd. Er werd gevraagd om aan te duiden of men al dan niet had deelgenomen aan de activiteiten en waarom wel of waarom niet.

Datum	Activiteit	ja	neen
wo 17/03/04	Vormingsnamiddag ‘reuma en bewegen’	13 (9%)	121
wo 15/04/04	Bezoek aan Damme	8 (6%)	125
di 25/05/04	Getuigenis van Nolle Versyp	14 (10%)	122
di 14/09/04	Voordracht ‘jongeren en reuma’	4 (3%)	125
za 25/09/04	Bezoek aan het kakelend kippenmuseum	6 (4%)	128

Aan de mensen die hadden deelgenomen aan minstens 1 activiteit vroegen we, in een open vraagstelling, wat ze ervan vonden.

De reacties zijn lovend en positief. Eén persoon zou graag meer eendagsreizen doen of op weekend gaan. Men vindt het soms spijtig dat er zo weinig volk aanwezig is. Vooral de getuigenissen werden zeer goed bevonden en deugddoend. Eén iemand heeft graag de slides van de vormingen achteraf op papier, zodat ze die nog eens kan nalezen.

Er werd ook gevraagd waarom men niet deelnam. We gaven enkele mogelijke antwoordcategorieën in de vragenlijst. Volgende tabel toont de verdeling van die resultaten.

Redenen voor niet-deelname	aangeduid	%
geen interesse in activiteit	23	16%
slecht tijdstip / geen tijd	63	44%
kon er niet geraken, afstand is probleem	42	29%
andere	43	30%

Het merendeel, 44%, kon niet deelnemen omdat het een slecht tijdstip was of omdat ze geen tijd hadden. Voor 29% van de leden is de afstand een probleem of het vervoer.

Opvallend is dat een groot deel mensen nog iets invult bij 'andere reden, nl.' en op die manier nog verduidelijkt wat de redenen voor niet-deelname zijn. Wanneer we die antwoorden bekijken valt op dat een groot deel te kampen heeft met een slechte gezondheid en wegens ziekte de activiteiten niet kan bijwonen. 3 keer betreft het de slechte gezondheidstoestand van partner of kind. Het zijn vooral 60-plussers die deze reden vermelden.

Een andere veel voorkomende reden is 'ik moet werken en heb nog een drukke gezinssituatie', nl. 10 personen vermelden dit. Dit zijn vooral jonge leden tussen 20-40 jaar.

Negen personen benadrukken opnieuw dat het vervoer een probleem is. Enkele citaten:

'Ik kan mij niet zelfstandig verplaatsen, ik ben alleenstaande'

'Parkeerplaatsen'

'Geen vervoer, bij grote afstanden heb ik rolwagen nodig (ik heb er zelf één)'

'Omdat ik niet meer mag autorijden, alleen als ik vergezeld wordt'

'Kunnen we niet carpoolen?'

Zeven personen hadden andere activiteiten gepland of waren op vakantie. Nog enkele uitzonderingen (slechts 1 of enkele personen vermeldden dit, maar we willen het jullie toch niet onthouden):

'Ik ben geen patiënt.'

'Er is geen jong publiek (ik ben 26 jaar).'

'Ik ben verhuisd naar Oost-Vlaanderen, zou graag daar de activiteiten kennen.'

'Wij hebben die activiteiten al gedaan'

'Ik ken daar niemand, ik ken geen andere mensen (2 pers.)'

'Ik wil enkel het gazetje' (3 pers.)'

DEELNAME AAN TOEKOMSTIGE ACTIVITEITEN

In de vragenlijst, die in oktober 2004 verstuurd werd, peilden we naar de deelname aan twee toekomstige activiteiten van de West-Vlaamse Reumaliga, nl. 'proef eens chocolade' en het kerstfeestje.

Deelname aan toekomstige activiteiten

Datum	Activiteit	ja	neen	niet ingevuld
ma 22/11/04	Proef eens chocolade	20 (14%)	96 (67%)	27 (19%)
zo 12/12/04	Kerstfeestje	36 (25%)	87 (61%)	20 (14%)

Op basis van deze cijfers kunnen we stellen dat het kerstfeestje meer succes heeft dan de chocolade-activiteit. Interessant zijn de opmerkingen die mensen geven waarom ze graag of juist niet willen deelnemen (114 mensen schreven iets op).

Waarom wel:

De leden vinden dat er een gezellige sfeer hangt, dat het aangenaam is en goed. Ze stellen het op prijs lotgenoten te kunnen ontmoeten op deze gelegenheden. Dat men iets bijleert vinden sommigen ook een pluspunt.

Een lid verwoordt het als volgt:

Het kerstfeestje is altijd een gezellig weerzien van medepatiënten. Je geeft elkaar moed en je hoort hoe andere mensen met de ziekte en nieuwe medicatie of therapieën omgaan. Je staat er niet alleen voor.

Waarom niet:

Een deel mensen geeft aan niet geïnteresseerd te zijn, voor nog een deel is het vervoer een groot probleem, voor nog anderen was het tijdstip niet goed. Dit zijn dezelfde veel voorkomende redenen voor niet-deelname die ook al iets hoger in deze tekst aan bod kwamen.

Dat een aanzienlijk deel geen interesse heeft hoeft niet te verwonderen, aangezien we in het begin van de vragenlijst al merkten, dat het grootste deel van de leden niet echt geïnteresseerd is in allerhande activiteiten zoals uitstapjes, maar eerder wel in informatie.

Het vervoer blijkt ook een steeds weerkerend probleem te zijn, sommige geven zelf aan of er geen mogelijkheid bestaat om onderling af te spreken.. misschien dat de West-Vlaamse Reumaliga daar eens werk van kan maken? Eén persoon klaagt over de parkeerplaatsen voor minder-validen: dat deze dikwijls worden ingenomen door validen.

Er zijn ook rolstoelpatiënten die problemen hebben om zich te verplaatsen.

Wat het tijdstip betreft : voor de jongere en werkende leden passen weekdagen niet...

Een groot deel meldt ook dat ze het zo druk hebben: werk, het gezin, maar ook lidmaatschap in andere verenigingen, de zorg voor ouders, partners en kleinkinderen, enzovoort. Het is inderdaad zo dat een groot deel mensen niet de tijd vinden om deel te nemen aan al de activiteiten georganiseerd door de vereniging.

Bij de oudere generatie spelen de gezondheidsproblemen een grote rol. Specifiek wat de chocolade-activiteit betreft, melden een aantal mensen dat zij geen chocolade mogen eten omwille van hun reumatoïde artritis....

'Ik heb geen contact met andere reumapatiënten' en 'ik ken niemand bij de vereniging'. Dit zijn leden die niet deelnemen aan activiteiten omdat ze niemand kennen. Ze durven klaarblijkelijk moeilijk de stap alleen te zetten. Toch lijken ze geïnteresseerd: mochten zij iemand kennen, dan zouden zij wel deelnemen, lijkt ons. Misschien moeten deze mensen wel overhaald worden om toch deel te nemen en als dusdanig toch nieuwe mensen te leren kennen... In dit verband is volgende opmerking wel leerrijk: *'Ik ben niet voor dat soort uitstappen (kerstfeestje). Bij elke activiteit waar ik geweest ben spreekt er mij nooit iemand aan. Ik ben alleen (mijn man kom nooit mee), ook niemand van het bestuur'*.

Dit kan een aandachtspunt worden voor de bestuursleden (en gemakkelijk te realiseren): spreek de mensen persoonlijk aan wanneer zij naar jullie activiteiten komen, praat met hen,...

En dan lijkt er een beetje een geografisch probleem te zijn in West-Vlaanderen... de afstand tussen Kortrijk en Oostende is groot. Voor sommigen is Oostende goed, maar Roeselare is te ver. Iemand anders wil meer activiteiten in Brugge... Gezien de gezondheids- en vervoersproblemen is dit natuurlijk nog een bijkomende drempel...

Een mama van een reumakindje wil graag andere mama's ontmoeten... Het is maar 1 opmerking, en je kan nooit voor al je leden goed doen, maar misschien kan het doelpubliek in die richting worden uitgebreid ?

En om te eindigen met een grappige noot : voor één persoon waren de activiteiten *te dichtbij*,... 't ja...

HET REUMAGAZETJE

Een vraag die zeker niet mocht ontbreken was de volgende: 'Wat vind je van *het Reumagazetje*?'. De leden konden punten geven op 10. Dit zijn de resultaten.

	gemiddeld aantal punten	laagste waarde	hoogste waarde	mediaan	<i>niet ingevuld</i>
de inhoud van de artikels	8,4	5	10	8	9
de recepten	7,6	0	10	8	26
tuintips	7,6	2	10	8	35
activiteitenkalender	7,6	2	10	8	33

De leden zijn over het algemeen tevreden over de inhoud van de artikels, ze geven gemiddeld een 8,4 op 10. De minimumwaarde die iemand gaf was 5, nog altijd 'geslaagd'.

De andere drie rubrieken die we opgaven krijgen elk een 7,6 op 10. Wat de tuintips en de activiteitenkalender betreft vulde wel een groot deel niks in. Velen gaven ook aan dat ze geen tuin hadden.

De open vraagstelling die hierop volgde '*Wat zou u nog graag willen lezen in het Reumagazetje? Alle suggesties zijn welkom!*' leverde het volgende op: (86 personen vulden iets in)

De leden willen in de eerste plaats artikels over reuma en al wat erbij komt kijken, voornamelijk rond medicatie (nieuwe medicatie, nevenwerkingen van medicatie,..), de behandeling en hulpmiddelen (prothesen,..). Laten we dit het medische luik noemen. Er is ook veel vraag naar alternatieve behandelingsmethoden, homeopathie, accupunctuur en dergelijke.

Naast dit medische luik hebben de leden behoefte aan getuigenissen van lotgenoten. Vooral ook praktische tips over het leven met reuma.

Ook artikels met informatie over sociale tegemoetkomingen zijn welkom.

Tot slot melden enkele leden dat ze graag in het Reumagazetje meer zouden willen lezen over voeding en een gezonde levenswijze.

Nog enkele thema's die werden aangehaald: kinderreuma (!! voor de ouders van kinderen met reuma), Reumatoïde Artritis, lupus, psoriatische artritis, PMR, het nut van kiné, 'de inhoud van de vormingslessen', wat gebeurt er in het buitenland m.b.t. reuma?, een aparte rubriek voor jongeren met reuma (!), publicaties, 'reuma en het gezin: hoe combineren?' en 'reuma en vermoeidheid: hoe ermee omgaan?'.

Misschien ook de bestaande rubriek 'activiteiten' uitgebreider maken : leden melden dat er vaak geen plaats, straat of uur bij vermeld staat. Als ook de toegankelijkheid en bereikbaarheid zou vermeld worden, is het nog beter.

RAAD VAN BESTUUR

Veel zelfhulpgroepen kampen met een tekort aan vrijwilligers die zich actief willen inzetten voor de vereniging. In de vragenlijst stelden we volgende vraag : '*Zou je graag meer actief willen deelnemen aan de West-Vlaamse Reumaliga door in het bestuur te komen?*'

Het hoeft niet te verwonderen (gezien de drukke bezigheden van de leden, het tijdgebrek, hun gezondheidsproblemen) dat er niet massaal positief werd geantwoord. Twaalf mensen (of 8,4%) reageerden positief en 122 (85%) negatief. (niet ingevuld: 9)

Opvallend is dat er veel mannen actief willen deelnemen (van de 12 zijn er 5 mannen) = 42% mannen, terwijl in totaal er maar 20% mannen de vragenlijst hebben ingevuld.

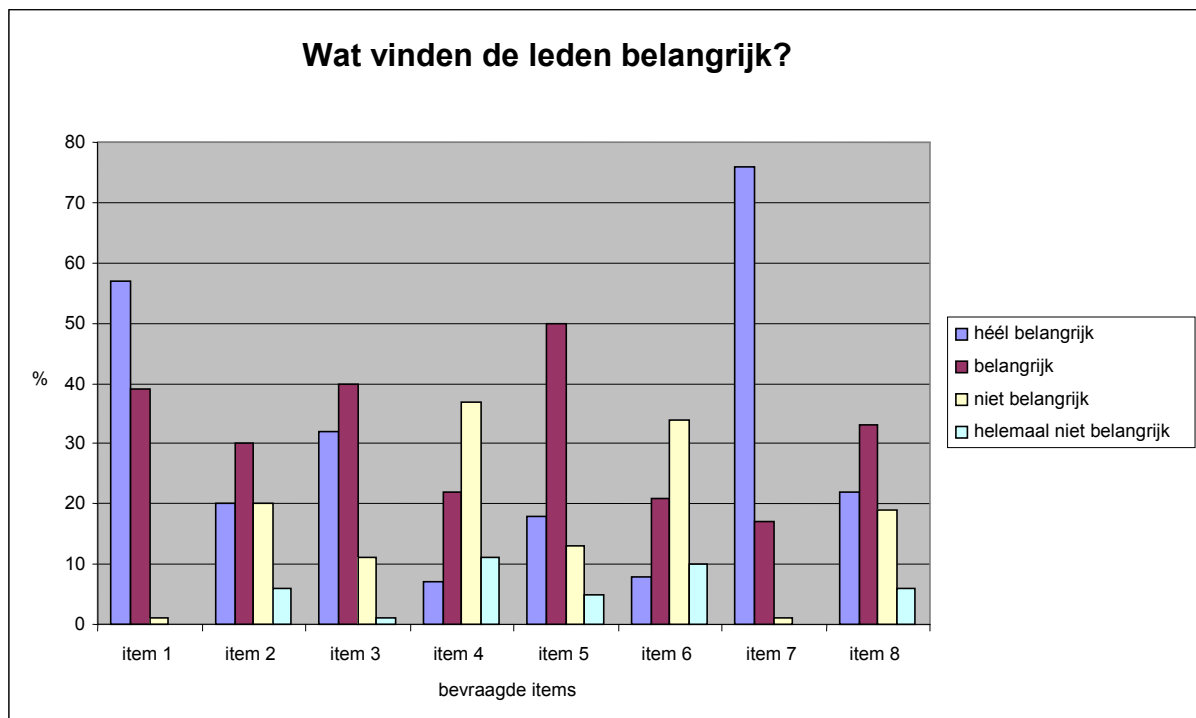
Dit zien we ook in andere zelfhulpgroepen en is zelfs met psychologisch onderzoek te verklaren : Vrouwen praten, mannen doen.

BELANGRIJKHEID

We wilden vooral te weten komen wat de leden verwachten van de West-Vlaamse Reumaliga, en wat zij het belangrijkste vinden. Volgende tabel geeft een overzicht:

	héél belangrijk	belangrijk	niet belangrijk	helemaal niet belangrijk	niets ingevuld
dat ik het reumagazetje ontvang	81	56	2	0	4
dat ik andere reumapatiënten heb leren kennen	28	43	29	9	34
dat ik met mijn vragen bij de vereniging terecht kan	46	57	16	2	22
dat ik kan deelnemen aan ontspanningsactiviteiten (uitstapjes)	10	32	53	16	32
dat ik kan deelnemen aan voordrachten en lezingen	26	71	18	7	21
dat ik mijn vriendenkring heb kunnen uitbreiden dankzij de vereniging	11	30	48	14	40
dat ik op de hoogte blijf van de laatste nieuwe ontwikkelingen m.b.t. reuma	109	25	2	0	7
dat ik kan praten met andere lotgenoten	31	47	27	9	29

De staafdiagram maakt visueel duidelijk welke zaken de leden heel belangrijk vinden, en welke minder belangrijk.

Onderaan in de voetnoot staat uitgelegd waarvoor elk item staat¹.

¹ item1=dat ik het reumagazetje ontvang
 item2=dat ik andere reumapatiënten heb leren kennen
 item3=dat ik met mijn vragen bij de vereniging terecht kan
 item4=dat ik kan deelnemen aan ontspanningsactiviteiten (uitstapjes)
 item5=dat ik kan deelnemen aan voordrachten en lezingen
 item6=dat ik mijn vriendenkring heb kunnen uitbreiden dankzij de vereniging
 item7=dat ik op de hoogte blijf van de laatste nieuwe ontwikkelingen m.b.t. reuma
 item8=dat ik kan praten met andere lotgenoten

Item 7 (ik blijf graag op de hoogte van de laatste nieuwe ontwikkelingen m.b.t. reuma) vinden de leden van de West-Vlaamse Reumaliga duidelijk het allerbelangrijkste !! Dit komt ook overeen met de tweede vraag van de vragenlijst waarbij men al te kennen gaf dat men lid is geworden van de West-Vlaamse reumaliga om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen m.b.t. reuma. Hier ligt een belangrijke taak voor de vereniging weggelegd !!!

Op de tweede plaats vinden de leden het heel belangrijk dat zij het reumagazetje ontvangen !

Wat het merendeel niet of helemaal niet belangrijk vindt is het deelnemen aan ontspanningsactiviteiten zoals uitstapjes,.. en dat men zijn vriendenkring heeft kunnen uitbreiden.

Nogmaals alle items op een rijtje, deze keer in volgorde van belangrijkheid:

		% dat het héél belangrijk + belangrijk vindt
1	dat ik op de hoogte blijf van de ontwikkelingen m.b.t. reuma	94%
2	dat ik het reumagazetje ontvang	96%
3	dat ik met mijn vragen bij de vereniging terecht kan	72%
4	dat ik kan deelnemen aan voordrachten en lezingen	68%
5	dat ik kan praten met andere lotgenoten	55%
6	dat ik andere reumapatiënten heb leren kennen	50%
7	dat ik kan deelnemen aan ontspanningsactiviteiten (uitstapjes)	29%
8	dat ik mijn vriendenkring heb kunnen uitbreiden dankzij de vereniging	29%

VERWACHTINGEN

Tot slot vroegen we de leden welke activiteiten zeker georganiseerd moeten worden door de West-Vlaamse Reumaliga. In een open vraag konden de leden allerlei suggesties doen. De variatie van antwoorden was zeer groot. Een samenvatting:

Een groot deel gaat graag naar **voordrachten** en lezingen over reuma, de behandeling, de medicatie, het leven met de ziekte en praktische tips. Een overzicht :

- 'goede voordrachten over reuma, zoals in Oostende, Brugge en Leuven'*
- 'voordrachten en lezingen die te bereiken zijn met het openbaar vervoer'*
- 'voordrachten en lezingen van dokters en specialisten'*
- 'info en uitleg over nieuwste behandelingen (o.a. RA), eventueel gegeven door reumatoloog'*
- 'lezing of vormingsdag over de nieuwste medicatie bv. enlrel (?) of remicade'*
- 'meer interessante voordrachten in Kortrijk'*
- 'een praatnamiddag met een reumatoloog waarop iedereen zijn vragen kan stellen'*
- 'liefst voordrachten want uitstappen doen vind ik moeilijk'*
- 'voordrachten over alternatieve geneeskunde, over diëten'*
- 'voordrachten door reumatologen i.v.m. RA, evolutie van de ziekte, de nieuwe medicatie met neveneffecten'*
- 'voordrachten door wetenschappers die onderzoek terzake doen'*
- 'voordrachten en lezingen over hulpmiddelen'*

Belangrijk is wel dat de voordrachten gemakkelijk te bereiken zijn,.. Dit vormt een belangrijk aandachtspunt voor de vereniging.

Er is een opvallende oproep naar **bewegingsactiviteiten** te merken, weliswaar aangepast aan de reumapatiënten. De leden geven tal van suggesties: tai-chi, zwemmen, yoga, hydrotherapie, onder leiding van een kinesist bewegingen aanleren, aangepast turnen, ...

Twee personen willen graag een **busreis** maken. (men verwijst naar een busreis uit het verleden die Kortrijk elk jaar inrichtte)

Nog enkele andere activiteiten (maar wel telkens door slechts 1 persoon vernoemd): kaart- en scrabblenamiddag, knutselen en bloemschikken, een hobbynamiddag, een muzikale namiddag.

CONCLUSIES

1. Investeer veel energie in je leden op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen m.b.t. reuma. De leden willen vooral goed geïnformeerd worden. Dit kan via het Reumagazetje en via het geven van voordrachten en lezingen. Activiteiten zoals uitstapjes organiseren en lotgenotencontact organiseren is van minder belang.
2. Het klopt inderdaad dat er weinig leden afkomen op de activiteiten, de resultaten van dit onderzoek bevestigen dit. Er zijn verschillende oorzaken :
 - a. de oudere leden (en die nemen het grootste deel in beslag van het ledenbestand) kampen dikwijls met gezondheidsproblemen en ziekten zodat het moeilijk is voor hen om deel te nemen aan activiteiten. Voor sommigen speelt de afstand en het vervoer een rol, maar hierop dan ingespeeld worden door het organiseren van een carpoolsysteem, enzovoort. Hiervan werk maken loont zeker de moeite!
 - b. de jongere leden (zijn wel minder in aantal) werken nog, hebben kinderen en een te drukke gezinssituatie om, zeker overdag tijdens de week, te kunnen deelnemen aan activiteiten. Deze jongere groep vraagt ook om meer aangepaste activiteiten naar hun doelgroep : bijv. een jongerenrubriek in het Reumagazetje, informatieve artikels of voordrachten over kinderreuma.
3. Bestuursleden, zoek contact en praat met je leden! (Eén opmerking betref ook 'het niet beantwoorden van een brief: probeer hierop te letten)